



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

5. Et non poterat ibi virtutem vllam facere, nisi paucos infirmos impositis manibus curavit, & mirabatur propter incredulitatem illorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

IN MARCI CAP. 6.

5. *Et non poterat ibi virtutem vllam facere, nisi paucos infirmos impositis manibus curauit, & mirabatur propter incredulitatem illorum.*

HAEC apud D. Marcum verba Caluino veterum nonnihil excusserunt; & vt impiam ac nefariam sententiã suam de excacatione reprobõrũ actiua in Deo prope modum reuocaret, saltem vt veritati orthodoxæ consona diceret, vnde illa eius sententia necessariõ refellitur, coëgerũt. Cũ enim in sua Harmonia ad Matth. cap. 13. illa verba tractans, *Vobis datum est nosse mysteria, illis datum non est;* & rursum ad illa verba, *Et adimpletur in illis prophetia Isaie dicens, Auditu audietis, & non intelligetis, &c. scripsisset, Christum ideo data opera obscurius loquutum fuisse, vt enigmas* Actiuam in Deo excacationem Caluinus ponit. *eticus esset sermo, imò etiam sine ambagibus & figuris mentem suam explicantem hebetare auditorum suorum sensus, & stupore percutere, vt in plena luce cæcutiant; rursum, Deum non solũ verbum suum reprobis subducere, sed etiam obstructos tenere eorum oculos & aures ne audiant & videant, quæ omnia actiuam in Deo hominũ excacationem ponunt, & propriam excacationis causam in Deo constituunt (quod iterum repetit Ioan. 12. & ad Rom. 11. vt illis in locis ostendemus) ad hæc tamen D. Marci verba quasi nonnihil euigilans, veram & orthodoxam doctrinam, quæ priorem illam iugulat, profiteri compellitur. Sic enim scribit. *Magis emphaticè Marcus loquitur, quòd non potuerit vllam virtutem edere: Christo videlicet ciuium suorum impietate præclusam fuisse viam, ne plures**

apud

Eadem ab
ipso Cal-
uino re-
futatur.

apud eos virtutes ederet. Gustum aliquem iam illis præbuerat: vltro se ipsos obstupesciunt, nequid percipiant. Ideo apertè Augustinus fidem aperto vasis ori comparat: infidelitatem verò dicit operculo similem esse quo vas obstruitur, ne infusum diuinitus liquorem admittat. Et sanè ita se res habet. Nam Dominus vbi virtutem suam videt à nobis non recipi, tãdem eam subducit. Optimè & orthodoxè ista dicuntur, ideòque Augustinũ in hac sententia (quæ vix iterũ in tota Harmonia sua citauit) meritò sibi suffragantẽ inuenit. Prosequitur adhuc magis. Marcus negans Christum potuisse inter eos virtutes facere, eorum culpam amplificat, à quibus impedita fuit eius bonitas. Nam certè increduli, quantum in se est, Dei manum sua contumacia constringunt. Non quòd Deus quasi inferior vincatur, sed quia illi non permittunt virtutem suam exequi. Hæc Calvinus præcedentẽ suam impiam sententiam ipsemet refutans, alterius huius loci perspicuitate contictus. Et optimè quidem dicit Deum à nobis quasi inferiorem nõ vinci quando eius manum nostra contumacia constringimus, id est, quando eius bonitatem & gratiam præuenientem & sufficienter excitantem repellimus, sed causam huius rei non facis explicat. Causa quippe hæc est, ideo in huiusmodi casu Deũ ab hominis praua voluntate quasi inferiorem non vinci, quia ipsa praua voluntas nõ vincit in hoc casu, sed deficit. Quicũque vincitur, à vincente vincitur. Prava voluntas Dei gratiæ resistendo nihil vincit, sed suam impotentiam & defectum ostendit. Nõ benefacere, deficere est; non consentire vocanti, Dei voluntatis defectus est. Deum non posse peccare, non arguit in Deo aliquam impotentiam, sed summam perfectionem. Quare ita? Quia ipsum posse peccare, defectus est & impotentia. Eodẽ modo, posse resistere gratiæ Dei,

Dei volũ-
tas ab hu-
mana
non vin-
citur.

Dei, posse impedire bonitatē eius, nulla est praua voluntatis victoria aut potentia, sed summa miseria & impotentia. Ac per hoc Dei gratia à praua voluntate non vincitur. Vnde D. Augustinus: *Infideles quidem contra Dei voluntatem faciunt, cum eius Evangelio non credunt, nec ideo tamen eam vincunt, verum se ipsos fraudant magno & summo bono, malisque penalibus implicant, experturi in supplicijs potestatem eius, cuius in donis misericordiam contempserunt. Ita voluntas Dei semper inuicta est. Vinceretur autem si non inueniret quid de cōtempторibus faceret.* Hæc ille: vbi & nostram explicationem altruit, & aliam causam docet cur qui Dei gratiæ resistunt, Dei tamen voluntatem non vincunt.

De Spir.
& lic.
cap. 32.

Deinde Dei gratia sicut hæc Christi miracula, non procedunt ab absoluta aliqua Dei voluntate & infallibili, quoad effectū ipsius gratiæ, quasi videlicet quomodocunque dispositos Deus sanare vellet, & apud quoscunque & quomodolibet dispositos Christus sua miracula præstaret; sed procedunt à voluntate Dei antecedente, qua paratus est Deus sanare, & paratus fuit Christus miracula facere, vbi à parte voluntatis humanæ impedimentum non erat. Quare Christus in patria sua inueniens hoc impedimentum, id est, *propter incredulitatem suorum, nullas virtutes fecit.* Eandem ob causam vbi virtutes fecit, fidei & credulitati ipsorum tribuit, quibus sua beneficia præstiti. Quod illud toties repetitum, *Fides tua te saluum fecit,* luculenter demonstrat. Deus ergo ab hominum incredulitate non vincitur, quia stante incredulitate Deus virtutes facere non intendit. Similiter Dei gratia à praua hominis voluntate consensum negante non vincitur, quia stante illa prauitate Deus

Gratia
Dei non
procedit
ex absolu-
ta Dei vo-
luntate.

per

per suā gratiam hominem conuertere non incendit, sed punire.

Dices gratiam idcirco dari ut ex praua voluntate bonam faciat. Verum sanè id est, nam & miracula ideo fiunt, ut homines credāt. Sed vtrumque fit ex vna incommutabili Dei voluntate qua obediētes conuertit, in incredulos animaduertit. Quod eodem loco annotatit August. *Scriptum (inquit) est, Semel locutus est Deus, hoc est, immutabiliter. Duo hæc audiui: quia potestas Dei est, & tibi Domine misericordia, quia tu reddes unicuique secundum opera sua.* Voluntas igitur Dei incommutabilis & absoluta est, non quem vocat simpliciter conuertere, sed quem vocat iuxta opera sua iudicare. Rursū verūque fit cū ipsius voluntatis humanæ libera cooperatione. Quæ propter suam libertatem, etiam semetipsam conuertere, & seipsam ex mala bonam facere dicitur. Ait enim disertè August. *In potestate hominis est mutare voluntatē in melius, sed ea potestas nulla est nisi à Deo detur;* nempe nisi à Dei gratia proueniente accipiatur. Atqui (dicet aliquis) idē August. docet Dei gratiam à nullo duro corde respui, quia ideo data est ut cordis duritia penitus auferatur. Verum quoque hoc est, quia durum cor ab excitante & proueniente gratia infallibiliter mouetur, & hoc sensu penitus non respuitur: duritia tamen tota cordis, ut à Deo motū seipsū quoque moueat, actum conuersionis eliciendo, non semper auferatur, quia mouente cor durum Dei gratia, homo seipsum liberè mouet vel non mouet ad eliciendū actum Dei gratiæ conformem, quatenus cum effectu nō agit gratia, nisi agamus & nos cum gratia, ut alijs multis in locis apertissimè Aug. docet. Quare etsi ideo data sit gratia ut duritia cordis auferatur, quia tamen hic effectus, diuinæ gratiæ ope-

Retract.
lib. 1.

cap. 22.

De præ-
dest.

sanct.

cap. 8.

De cor-
rept. &

grat. ca. 2.

Conc. 27.

in Psal.

118.

Enar. in

Psal. 77.

Serm. 13.

de verb.

Apostoli.

De nat. &

gratia

cap. 32.

rationi consequens quidem est, non autem proximus & immediatus vt prior ille iam dictus, idcirco infallibiliter & perpetuò non sequitur, sicuti prior effectus de quo August. dixit, à nullo duro corde respuitur. Consequentis enim effectus intentio proximi effectus certitudinē necessariò præsupponit. Deus enim intendens peccatorem conuertere si ipse velit conuerti, tangit cor eius certissime vt conuertatur si velit. Tangit, mouet, & afficit; pulsatur, excitatur, & præuenit: & hūc diuinę gratiæ tactum, motum, affectum non sentire nullum cor durum potest. Hunc pulsum, hanc excitationem, hanc præuentionem omne cor durum accipit, nullum respuit. Quibus enim visis à Deo tangamur, in nostra potestate non est. Actum autem diuinę gratiæ tangenti, mouenti, & excitanti conformem elicere, pulsanti ostium aperire, vocanti gratiæ consentire, liberę voluntatis est, quę motum gratię modò sequitur, modò non sequitur; modò accipit, modò reijcit; modò ei consensum præbet, modò negat. Quam ob causam hortatur Scriptura, ne in vanam gratiam Dei accipiamus; ne quis desit gratiæ Dei; ne quem vocem Dei audiuerimus, velimus obdurare corda nostra: & multa alibi his cõsimilia. Augustinus quoque disertissime scribit. *Vocationi autem Dei consentire vel ab ea dissentire, proprię voluntatis est.* Docet hæc tota explicatio causam excæcationis, aut incredulitatis, aut cuiusuis peccati, non in Deo (vt apud Matth. cap. 13. Calvinus posuit) sed in propria cuiusque praua & libera voluntate ponendam esse.

(..)

I N

August.
de lib arb.
lib. 3. c. 25
& de
Spir. &
lit. c. 33.

2. Cor. 6.
Heb. 3.
& 12.

De Spir.
& lit.
cap. 33.